

Ronghndwen Venj Youq Baih Bya Haenx

□ Ahyij raiz Moz Hungz hoiz

Dahsanh youq diegrog doegsaw, dahnuengx bingciengz hix youq hagdangz gwnyouq, daxgoeng daiq daegnugengx dingzlai youq ranzfaex iq henz laeuz youq, laezfaex couh cugciemh mbouj miz vunz youq lo. Ndaw bya heiqaep naek, duznengz duznon lai, aen ranz mbouj miz vunz youq haenx yungzheih deng duzde ciemqhaej. Ra mbouj raen gjij hongdawz dajcoih daxboh Dahsan, gwn ringz le, daxboh Vangz Gij gwih cimozdoz dauqbae dawz gjij hongdawz ranz swhgeij gvaqdaej, daiq Vangz Gij hainduj bang ranz Dahsan coih ranz. Sing roq dingding dangdang daj fagcuiz song bohlwg de fat okdaeuj, coemj daengz gyaeujbya baihgyae bae, youh deng goengqbya henznden dengx dauqma, cauxbaenz cungj gongz daegbied ndeu. Mokna mbouj rox seizlawz sanq bae lo, loh' ok aenmbwn saeklamz caeuq fwjhau. Daj bakgemh yawj okbae, nditndat rog bya lwenqrongh raixcaix, doenghgaq cungj dwg henjgim raeujrub caez.

Gyoengq bouxsai youh gwed youh rap bae guh hongrengz, Dahsanh vat le geij gaiq hing, yungh raemxmboq swiq caengz naez de bae, loh gjij saek naeng hing henjgim okdaeuj. Daxmeh Vangz Gij dawz mbawcaz dawz ndei haenx yungh raemxgoenj cimq, yungh beuzfaex lauz raemx seuqcengh, caiq cuengq bog fwnz ndeu haeuj ndaw saeuq nae, caj feiz dawzyubyub le, dwk song geng lauzgaoq haeuj ndaw rek bae. Caj lauz youq ndaw rek cici caca vaq liux le, dawz hingenj dub soiq haenx daju roengzbae ceuj rang, caiq cuengq mbawcaz daju roengzbae doxgyaux ceuj rang, yienzhaeuh gya beuz laux raemxmboq ndeu, nyaemh hing, mbawcaz, lauz, raemx doxcae youq ndaw rek goenj. Caj daengz ndaw hoengheiq cungj rang heiq mbawcaz le, caiq dawz gjij mbawcaz ndaw rek cawj yaek hawq haenx dub yungz, gya raemx cawj, rek youzcaz rangfwdfwd ndeu couh guh baenz lo. Seizneix, daengngoenz seizdoeng yaek doek bya, hong coih ranzfaex hix daengx roengzdaej lo, bohlwg Vangz Gij hanh lae hanh roenx haeuj ndaw ranz daeuj, gag dawz aen ceiz yungh danq ndat gvaq bienq unqnem ndeu diemj raemxdiegn couh cuengq haeuj ndaw bak. Vangz Gij deng ndat dwk sup heiq rubrub, daegnuengx dahnuengx raen de baenzneix guhgaiq riu dwk raemxda rihrwd. Geij boux vunz humx aen saeuq lwnhgoj, ndoet youzcaz, gwn haeuxsei, bingj ceizet youh rang youh unq haenx, yawj dwk dahnuengx daegnuengx riuahaha, seizhaenx, Dahsanh gagnyinh aen cieng neix daegbied raeujrub.

Bizyez le, Dahsanh mbouj coengh gij sim' eiq bohmeh bae gauj gunhvuyenz, cixdwg caeuq doengzhag daihag doxgap youq aen singz henzhaj ndeu hai aen bouqdiemq ndeu. Aen diemq mbouj

山妹在外地读书，妹妹平时也住校，爷爷带着弟弟多在楼旁的小木屋住，木楼不知不觉就被闲置了下来。山里湿气重，蚊虫多，不常住人的屋子容易被侵袭。找不到山妹父亲的修理工具，午饭后，黄杞父亲骑着摩托回去把自家的工具拿过来，带着黄杞开始帮山妹家修屋子。叮叮咣咣的敲打声从他们父子俩的锤子下发出，撞到远处的山头，又被周围的山反弹回来，形成一种特别的回响。浓雾不知什么时候散去了，露出了蓝色的天空和白色的云。从垭口望出去，山外的阳光特别明亮，所有的物体都反射出暖暖的金黄。

男人们又扛又挑地干着体力活，山妹挖了几块姜，用山泉水把那层泥搓掉，露出老黄姜金色的皮肤。黄杞母亲将淘好的茶叶用开水泡开，用竹捞沥净水，再往灶膛上添了一把柴，等火旺了，往锅里浇上两勺凝固了的鸡油。等油在锅里吱吱地叫着化开，把拍碎的黄姜先倒进去炒香，再把茶叶倒进去混着再炒香，然后加上一大瓢山泉水，任由姜、茶叶、油、水一同在炒锅里翻滚。等到空气里都溢满了茶香气的时候，再将收好汁的油茶捣碎，加水煮，一锅醇美碧绿的油茶就出炉了。此时，冬日西斜，木屋的修缮已告一段落，黄杞父子俩满头大汗地进屋来，各捏起一个用炭火烘软了的白糍粑蘸了糖水就往嘴里送。黄杞被烫得直吸凉气，弟弟妹妹被他夸张的表情逗得又叫又笑。几个人围在灶膛前聊着天，喝着油茶，吃着嘎嘣脆的糍条和灶膛火烤得又香又软的白糍粑，看着笑得前俯后仰的弟弟妹妹，那一刻，山妹觉得那个年特别温暖。

毕业后，山妹没有听从爸妈的意愿去考公务员，而是跟大学同学合伙在沿海某城开了家小店。店面不大，生意也不是特别红火，但她除了满足自己生活所需，还能帮衬一下家里。几年后黄杞因创业失败，回到山里帮他父亲打理药材，而山妹也因为店面租金涨价，放弃小店的经营，回到了家乡。

母亲的关节炎更严重了，肿大突出的关节能吓到每一个来看望她的人。父亲也不能再外出打工了，他得留在山里照顾母亲。母亲的病已经花光了家里的积蓄，前两年向亲友们借的钱还没还清，已经不好再借了。家里的状况让父亲觉得不好再持续山妹的婚约，他说现在新时代了，山里也有不少人不再沿袭老辈的习俗，不如也顺应潮流，放两个年轻人各自去自由恋爱。

其实是山妹家已经付不起预先说好的聘礼。

黄杞家不同意退婚，他们说两个孩子从小就在一起，一起玩耍，一起读书，放了假一起做工，现在因为这个原因让他俩分开，人家会说闲话。黄杞也坚决不同意退婚，他说他已经在县城一家修理厂找到了工作，等他嫁过来，父亲就可以安心在家照顾母亲，妹妹可以放心去打工，弟弟可以安心读书。新农合报销后，母亲超出来的那部分医药费和弟弟的学费可以大家一起想办法。

山妹的父亲觉得很惭愧，他觉得这些应该是他的责任，他本应带孩子们过上更好的生活，可如今却要嫁过来的女婿挑重担，就连原先说好的结婚用的新木楼，也根本没影子。

其实那个时候，已陆续有山里人往平地搬了，只不过由于各家的经济情况不一样，加上父辈祖辈们还是舍不得离开世代生活的大山，自行搬离的山里人并不多。

hung, seng' eiq hix mbouj dwg daegbied ndei, hoeng de ndaej gung swhgeij ngoenznaengz aeu yungh le, lij ndaej bang ndaw ranz saek di. Gvaq geij bi le Vangz Gij aenvih cauxnieb saetbailh, dauqbae ndaw bya bang daxboh ndaem goyw, Dahsanh hix aenvih bouqdiemq ngaenzco bengz, vut aen diemq le, dauqma mbanjranz.

Binghfuncarem daxmeh bienq naek lo, hoh gawh dwk hawj gjij vunz daeuj yawj de haenx cungj hwk liux. Daxboh hix mbouj ndaej ok rog bae dajgoeng lo, de yaek louz youq ndaw bya ciuqgoq daxmeh. Bingh daxmeh gaenq sai gjij ngaenzrom ndaw ranz liux lo, song bi gonq ciq gjij cienz beixnuengx haenx lijcaengz boiz liux, caiq mbouj baenz ciq lo. Yienghceij ndaw ranz hawj daxboh gagnyinh mbouj eiqseiq caiq laebdaeb gjij vaendingh Dahsanh caeuq Vangz Gij lo, de naeuz seizneix seizdaih moq lo, ndaw bya hix miz haujlai vunz mbouj caiq riengzguh gjij sibsgug banlaux, dou hix wngdang gaenriengz raemxciuz, hawj song boux hauxseng gag cwxcailh bae gangjiyoux.

Gizsaed ranz Dahsanh gaenq hawj mbouj hwnj huqlaex gaxgonq yaeng ndei haenx lo.

Ranz Vangz Gij mbouj doengzeiq doiqvaen, gyoengqde naeuz song boux lwgnyez daj seiznyez couh youq doxcae, doxcae guhcaemz, doxcae doegsaw, cuengqgyaj le doxcae guhhong, seizneix aenvih aen yienzaen neix mbekhai songde, bouxwnq rox doeng gangj sae gangj. Vangz Gij hix giendingh mbouj doengzeiq doiqvaen, de naeuz swhgeij gaenq youq yienhsingz ra ndaej faenh hong coih doxgaiq ndeu, caj de haq gvaqdaej, daxboh couh ndaej simdingh youq ranz ciuqgoq daxmeh lo, dahnuengx hix cuengqsim bae dajgoeng, daegnuengx hix ndaej ansim doegsaw. Sinhnungzhox bauqsiu le, gjij ngaenzhag daegnuengx, daihgya hix ndaej caez siengj banhfap.

Daxboh Dahsanh gagnyinh gig najmong, de nyinhnaeuz gjijneix wngdang dwg aen cwzyin de, de yienzbonj wngdang daiq gyoengq lwgnyez gvaq aen saedceij engq ndei, hoeng seizneix cix aeu lwggwiz haq gvaqdaej haenx dawz rapnaek, couhlienz aen laezfaex moq yienzbonj gangj ndei aeu daeuj gietvaen haenx, hix gaenbonj mbouj raen ngaeuz.

Gizsaed seizneix, gaenq miz haujlai vunz ndaw bya senj daengz diegbingz lo, caenh mbouj gvaq aenvih gjij ginhci ranz caeuq ranz mbouj doxdoengz, gyahwnj banboh banlaux sij mbouj ndaej gizdieg ciuhdaih youq neix, gjij vunz gag senj ok rog bae youq haenx mbouj lai.